

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

BAKALÁŘSKÁ PRÁCE

SLEZSKÁ UNIVERZITA V OPAVĚ
Filozoficko-přírodovědecká fakulta v Opavě

Lukáš Sukeník

Studijní program: Moderní informatika
Specializace: Informační a komunikační technologie

Porovnání SPA frontend frameworků

Comparison of SPA frontend frameworks

Bakalářská práce

Opava 2024

Vedoucí bakalářské práce:
doc. RNDr. Lucie Cíencialová, Ph.D.

Kopie podkladu zadání práce
z IS, podepsaná

Abstrakt

Text abstraktu v češtině. Rozsah by měl být 50 až 100 slov. Abstrakt není cíl práce, zde stručně popište, co čtenář má na následujících stránkách očekávat. Typické formulace: „V práci se zabýváme...“, „Tato bakalářská práce pojednává o...“, „součástí je“, „je provedena analýza“, „praktickou částí práce je aplikace xxx“ ... Prostě napište stručný souhrn či charakteristiku obsahu práce.

Klíčová slova

Napište 5–8 klíčových slov v českém jazyce (v jednotném čísle, první pád atd.), měla by vystihovat téma práce. Slova odděľujte čárkou. Snažte se vystihnout nejdůležitější pojmy vystihující práci.

Abstract

Anglická verze abstraktu by měla odpovídat české verzi, třebaže nemusí být úplně doslova. Když nutně potřebujete automatický překlad, použijte raději <https://www.deepl.com/cs/translator>, je lepší než Google Translator. Není nutno překládat doslova.

Keywords

Anglická obdoba českého seznamu klíčových slov.

Čestné prohlášení

Prohlašuji, že jsem tuto práci vypracoval samostatně. Veškerou literaturu a další zdroje, z nichž jsem při zpracování čerpal, v práci řádně cituji a jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

V Opavě dne 10. března 2024

.....
Lukáš Sukeník

Poděkování

Rád bych poděkoval za odborné vedení, rady a cenné poznatky k danému tématu vedoucímu práce doc. RNDr. Lucii Ciencialové, Ph.D. Také bych rád poděkoval mé rodině a přátelům za podporu a pomoc během mého studia.

Obsah

Úvod	1
1 Webové aplikace	2
2 Analýza frameworků	3
2.1 Angular	3
2.1.1 Komponenty	3
2.1.2 Správa stavů	3
2.1.3 Předávání vlastností	3
2.1.4 Servisy a direktivy	3
2.1.5 Životní cyklus	3
2.1.6 State management	3
2.1.7 Routování	3
2.1.8 Ekosystém	3
2.2 React	3
2.2.1 Komponenty	4
2.2.2 JSX	5
2.2.3 Správa stavů	5
2.2.4 Hooky	6
2.2.5 Životní cyklus	6
2.2.6 State management	7
2.2.7 Routování	7
2.2.8 Ekosystém	7
2.3 Svelte	8
2.3.1 Komponenty	8
2.3.2 Reaktivita	9
2.3.3 Předávání vlastností	10
2.3.4 Eventy	10
2.3.5 Životní cyklus	11
2.3.6 State management	12
2.3.7 Routování	12
2.3.8 Ekosystém	13
2.4 Vue	13
2.4.1 Single-File Components	14
2.4.2 Reaktivita	14
2.4.3 Předávání vlastností	15
2.4.4 Direktivy a eventy	16

2.4.5	Životní cyklus	17
2.4.6	State management	17
2.4.7	Routování	18
2.4.8	Ekosystém	18
2.5	Porovnání	18
3	Testování frameworků	19
3.1	Analýza a návrh testových úloh	19
3.2	Demonstrační aplikace	19
3.2.1	Angular	19
3.2.2	React	36
3.2.3	Svelte	52
3.3	Testování aplikací a výsledky	67
4	Ukázková kapitola	33
4.1	Obrázky a tabulky	33
4.1.1	Vkládání ukázkového kódu	34
4.2	Pojmenované odstavce	34
	Závěr	36
	Seznam použité literatury	37
	Seznam obrázků	41
	Seznam tabulek	42
	Seznam zkratk	43
	Přílohy	44

3 Testování frameworků

- proč a co je obsahem kapitoly?

3.1 Analýza a návrh testových úloh

- co a proč porovnávám,
- v návrhu - jak, jaké testové úlohy?
- (dokumentace - možná nahoře, syntax, výkonnostní testy, velikosti bundlů, účel aplikace, rychlost, srozumitelnost, ...)

3.2 Demonstrační aplikace

V této kapitole srovnáme implementaci stejných funkcionalit ve třech vybraných frameworkcích.

3.2.1 Angular

Instalace projektu

- Node.js + NPM
- `npm init @angular@latest NAZEV_APLIKACE`
- <https://www.npmjs.com/package/@angular/create>
- <https://tailwindcss.com/docs/guides/angular>

Správa stavů, předávání vlastností

Pro implementaci jednoduchého counteru nejprve vytvoříme counter komponentu. Můžeme začít se strukturou HTML značek pro hlavní komponentu.

```
// Soubor counter.component.html

<div class="bg-gray-200 p-6 rounded-md shadow-md">
  <p class="text-xl font-semibold mb-4">Current count: {{ count }}</p>

  <div class="flex gap-4">
    <counter-button
      [className]='`bg-blue-500 text-white hover:bg-blue-600`'
      (buttonClicked)="increment()"
    >
```

```

        Increment
      </counter-button>

      <!-- další tlačítka... ->
    </div>
  </div>

```

Jelikož potřebujeme opakovaně použít logiku jednotlivých tlačítek, vytvoříme komponentu `counter-button`. Ta může přijímat například CSS styly nebo přes output (*EventEmitter*) posílat informaci o kliknutí na tlačítko směrem nahoru ve stromě komponent.

```

// Soubor counter-button.component.ts

import {CommonModule} from '@angular/common';
import {Component, EventEmitter, Input, Output} from '@angular/core';

// Nastavení komponenty.
@Component({
  selector: 'counter-button',
  standalone: true,
  templateUrl: './counter-button.component.html',
  imports: [CommonModule],
})
export class CounterButtonComponent {
  // Vstupní vlastnost komponenty.
  @Input() public className = '';

  // Výstupní vlastnost komponenty.
  @Output() public buttonClicked = new EventEmitter<void>();
}

```

Funkci *emit()* *EventEmitteru* zavoláme na tlačítku v `counter-buttonu` právě tehdy, když uživatel klikne na tlačítko – použijeme listener ve formě (*click*). K propsání textu či jiných elementů nebo komponent mezi párovými tagy `<counter-button>` pak poslouží párový či nepárový element `<ng-content />`.

```

// Soubor counter-button.component.html

<button
  class="px-4 py-2 rounded-md focus:outline-none"
  [ngClass]="className"
  (click)="buttonClicked.emit()"
>
  <!-- ng-content slouží k vykreslení obsahu, který vložíme
    mezi párové tagy (selectory) dané komponenty. ->
  <ng-content></ng-content>
</button>

```

Následně v `counter` komponentě importujeme třídu `CounterButtonComponent` a do všech elementů `counter-button` předáme jejich vstupy a výstupy. Námi

defikovanovanému outputu *buttonClicked* předáme v šabloně metodu, která se vykoná po emitu (kliknutí na tlačítko ve vnořené komponentě) a metodu zavoláme pomocí kulatých závorek. V rámci counter komponenty pak definujeme stav jako vlastnost *count* na třídě. Vlastnost pak můžeme modifikovat skrze metody třídy, které voláme v outputu *buttonClicked*.

```
// Soubor counter.component.ts

import {CommonModule} from '@angular/common';
import {Component} from '@angular/core';
import {CounterButtonComponent} from '../button/counter-button.component';

@Component({
  selector: 'counter',
  standalone: true,
  templateUrl: './counter.component.html',
  imports: [CommonModule, CounterButtonComponent],
})
export class CounterComponent {
  protected count = 0;

  protected increment(): void {
    this.count++;
  }

  protected decrement(): void {
    this.count--;
  }

  protected reset(): void {
    this.count = 0;
  }
}
```

- šablony + logika komponenty
- správa stavů (reaktivita)
- body k vypíchnutí: boilerplate frameworku

Interakce v uživatelském prostředí

Při vytváření jakékoli UI komponenty můžeme začít šablonou, nebo definovat funkční stránku. My začneme s tvorbou šablony. V případě vlastního dropdown samotným tlačítkem a seznamem možností. Otevření možností zajistíme tak, že na tlačítko přidáme click listener. Funkčnost pak zajistíme díky modifikaci stavu *isOpen*, který se provede při volání metody *toggleDropdown*. V rámci této metody je

třeba zavolat i *event.stopPropagation()*. Předejdeme tak potenciální chybě ve formě tzv. event bubblingu – spuštění událostí na prvcích odlišných od cílového.

```
// Část souboru dropdown.component.html

<div class="rounded-md shadow-sm">
  <!-- Pro poslouchání na události v DOMu můžeme
    použít syntaxi: (NÁZEV_UDÁLOSTI)="OBSLUŽNÁ_METODA". ->
  <button
    type="button"
    class="" <!-- Statické styly... ->
    [ngClass]="buttonStyles + ' ' + sizeStyles"
    (click)="toggleDropdown($event)"
  >
    {{ selectedOption ? selectedOption.label : placeholder }}
    <!-- Pro podmíněné vykreslování můžeme využít bloky @if, @else if, @else. ->
    @if (isOpen) {
      <arrow-up-icon />
    } @else {
      <arrow-down-icon />
    }
  </button>
</div>
```

Podmíněně pak můžeme vypsat list možností, které získáme v jednom z inputů. Pro vypsání všech možností použijeme blok *@for*. K vybraní konkrétní možnosti použijeme zase (*click*) a do obslužné metody pošleme aktuální prvek v poli – option. Metoda *handleOptionClick* pak zajistí uložení aktuálně vybrané možnosti, zavření dropdownu a vyemitování vybrané možnosti do rodičovské komponenty.

```
// Část souboru dropdown.component.html

@if (isOpen)
  <div
    class="" <!-- Statické styly... ->
    [ngClass]="divStyles"
  >
    <div class="py-1" role="menu"> <!-- WAI-ARIA atributy... ->
      <!-- Pro vykreslení listu (pole hodnot) můžeme využít blok @for. ->
      @for (option of options; track option.value)
        <button
          class="block w-full text-left px-4 py-2 text-sm hover:text-gray-900"
          [ngClass]="optionStyles"
          role="menuitem"
          (click)="handleOptionClick(option)"
        >
          option.label
        </button>
      </div>
    </div>
```

V případě, že máme dropdown otevřen a chceme jej po kliknutí mimo tentýž dropdown bezpečně zavřít, nehledě na počet vykreslených dropdown komponent na stránce, budeme postupovat následovně. Pro každou komponentu vytvoříme unikátní vlastnost ve formě ID. To pak dynamicky umístíme na kořenový element dropdownu.

```
// Část souboru dropdown.component.ts

protected dropdownId = 'id-$crypto.randomUUID()';

// Část souboru dropdown.component.html

<div class="relative inline-block text-left" [id]="dropdownId">
```

V komponentě pak budeme naslouchat na události v DOM pomocí dekorátoru *@HostListener*. Dekorátor přijímá DOM událost, na který má poslouchat – *document:pointerdown*, případně další argumenty nebo také formu vypublikované události. Pod dekorátorem pak definujeme obslužnou metodu, která se volá při emitu specifikované události. V rámci metody pak zajistíme uzavření aktuálně otevřeného dropdownu.

```
// Část souboru dropdown.component.ts

@HostListener('document:pointerdown', ['$event.target'])
onClickOutsideDropdown(target: HTMLElement): void {
  if (this.isOpen && !target.closest('#${this.dropdownId}')) {
    this.isOpen = false;
  }
}
```

Dropdown pak může mít různé inputy, které povedou k lepší znovupoužitelnosti. Hodnotu inputu (konkrétně např. *defaultValue*) v komponentě získáme v metodě životního cyklu *OnInit*. Styly ve formě JavaScriptových hodnot do šablony přidáme pomocí *ngClass*. Když těchto hodnot potřebujeme na elementu více, zřetězíme předávané hodnoty pomocí JavaScriptu. Další možnost spočívá ve sloučení požadovaných stylů na úrovni třídy.

- body k vypíchnutí: dynamické stylování, logika v template
- problémy: zavírání posledně otevřeného dropdownu před otevřením dalšího D.
- výhody frameworku: podle bodů nahoře..., tvorba typů ve Svelte

Reaktivita, asynchronní operace

Pro ukázkou reaktivity a asynchronních operací můžeme vytvořit komponentu, která bude překládat zadaný text do vybraného jazyka. Začneme tedy vytvořením rodičovské komponenty, která při změně vlastností (zadaného textu uživatelem a výstupního jazyka) zavolá API, které vrátí přeložený text. V rámci této komponenty vytvoříme vnořené komponenty, které budou sloužit k zadání vstupního textu, výběru jazyka a zobrazení výsledku.

`LanguageDropdownComponent` umožní uživateli vybrat jazyk, do kterého chce přeložit text. Přes *EventEmitter* aktualizujeme výstupní jazyk v rodičovské komponentě. V rámci obslužné metody *handleLanguageChange* pak také aktualizujeme hodnotu vlastnosti *inputValuesChanges\$*. Tato vlastnost je *Subject*, speciální typ observable, z knihovny RxJS. Později dovolí na základě změny hodnoty poslat dotaz na server ve správný moment. Podobným způsobem poté můžeme registrovat událost změny vstupního textu – naslouchat na změnu vstupního textu.

```
// Část souboru translator.component.ts

protected handleLanguageChange(outputLanguage: Option): void {
  this.outputLanguage = outputLanguage.value;
  // Synchronní aktualizace hodnoty observable (v tomto případě Subjectu).
  // Slouží pro následné operace při změně hodnoty observable.
  this.inputValuesChanges$.next(outputLanguage.value);
}
```

Zadání vstupního textu pak může řešit komponenta `TranslationInputComponent`, která obdobným způsobem aktualizuje hodnotu vstupního textu v rodičovské komponentě. Aktuální hodnotu formulářového prvku nastavíme pomocí *[ngModel]*. Pro naslouchání na změnu hodnoty formulářového prvku zase využijeme (*ngModelChange*).

```
// Část souboru translation-input.component.html

<textarea
  autosizeTextArea
  class="block w-full min-h-0 p-3 pr-12 pb-8 resize-none !outline-none"
  placeholder="Type to translate ..."
  [ngModel]="inputText"
  (ngModelChange)="handleInputChange($event)"
>
</textarea>
```

V případě, že potřebujeme aktualizovat výšku textového pole na základě jeho obsahu, můžeme využít vlastní direktivu `AutosizeTextAreaDirective`. V konstruktoru direktivy získáme `element`, na který přidáme tuto direktivu. Dále budeme potřebovat třídu `Renderer2`, která umožňuje manipulovat s DOM. V direktivě budeme naslouchat na změnu hodnoty textového pole pomocí dekorátoru `@HostListener` a události `input`. Následně v rámci obslužné metody zajistíme aktualizaci výšky.

Změny hodnoty vlastnosti `inputValuesChanges$` začneme odebírat pomocí `subscribe`. Abychom předešli dotazování serveru ihned po změně hodnoty vlastnosti `inputValuesChanges$`, použijeme operátor `debounceTime`. Ten povolí poslat dotaz na server až po uplynutí určité doby od poslední změny, kterou můžeme nastavit. `Subscribe` zavolá veřejnou metodu služby (`getTranslation`), která vrátí přeložený text. Nakonec, aby dotazování serveru fungovalo, je třeba metodu `setUpInputChangeSubscription` zavolat v konstruktoru nebo hooku `OnInit`.

```
// Část souboru translator.component.ts

private setUpInputChangeSubscription(): void {
  // Naslouchá změnám vstupního textu a výstupního jazyka.
  // Operátor debounceTime zajistí, že se změna vstupního textu
  // nebo výstupního jazyka vyhodnotí až po uplynutí 300 ms.
  // Dále operátor distinctUntilChanged zajišťuje,
  // že se změna vyhodnotí pouze v případě, kdy je odlišná od předchozí hodnoty.
  // Operátor takeUntil() zajišťuje,
  // že se subscription zruší při zničení komponenty.
  // Pokud se změní vstupní text nebo výstupní jazyk,
  // v rámci metody subscribe se spustí překlad.
  this.inputValuesChanges$
    .pipe(debounceTime(300), distinctUntilChanged(), takeUntil(this.destroy$))
    .subscribe(() => this.triggerTranslation());
}
```

V rámci služby `TranslationService` použijeme třídu `HttpClient` z Angular modulů, která umožňuje odesílat HTTP požadavky na server. Službu `HttpClient` získáme v konstruktoru, kde ji pomocí klíčového slova `private` přiřadíme do vlastností třídy. Pokračujeme zavoláním metody `post` na HTTP klientovi s patřičným nastavením. Ze serveru pak v odpovědi dostaneme přeložený text. Pokud úspěšná odpověď ze serveru obsahuje složitější strukturu, ze které potřebujeme získat jen nějakou část, pak s konverzí odpovědi pomůže RxJS operátor `map()`. Metoda `getTranslation` vrací observable, v translator komponentě proto hodnoty odebíráme pomocí metody `subscribe`.

```
// Část souboru translation.service.ts

return this.httpClient
  .post<TranslationResponseData>(url, body, options)
  .pipe(map(data => this.convertToOutputText(data)));

// Část souboru translator.component.ts

// Slouží ke zrušení subscriptions při zničení komponenty.
private destroy$: Subject<void> = new Subject();
// Slouží k naslouchání na změny vstupního textu a výstupního jazyka.
private inputValuesChanges$ = new Subject<string>();

public ngOnDestroy(): void {
  // Slouží k manuálnímu unsubscribe všech observables při zničení komponenty.
  this.destroy$.next();
  this.destroy$.complete();
}

this.translationService
  .getTranslation(this.inputText, this.outputLanguage)
  .pipe(
    // Zajišťuje, že se subscription zruší při zničení komponenty.
    takeUntil(this.destroy$),
    // Zachytí chybu v observable.
    catchError(error => this.handleError(error)),
  )
  // V metodě subscribe dostaneme transformovanou odpověď
  // (v rámci next callbacku) nebo chybu (v rámci error callbacku).
  // Po poslední úspěšné aktualizaci observable se volá callback funkce complete.
  .subscribe({
    next: response => (this.outputText = response),
    error: error => (this.error = error),
    complete: () => (this.loading = false),
  });
```

V momentě, kdy obdržíme odpověď ze serveru, zobrazíme přeložený text uživateli. K tomu poslouží `TranslationOutputComponent`, které na vstupu předáme výstupní text spolu s dalšími vstupními vlastnostmi. V rámci šablony pak podmíněně vykreslíme přeložený text, chybu nebo načítání.

Při zarovnání vstupního a výstupního pole v UI si musíme dát pozor na to, že šířku je potřeba nastavit již v prvním potomku `div` elementu, na kterém nastavíme flexbox. Důvod spočívá v tom, že Angular v DOMu vytváří element pro každou komponentu.

```
// Část souboru translation.service.ts

<div class="flex text-xl">
  <translation-input
    <!-- Vstupní a výstupní vlastnosti... -->
    class="relative w-1/2"
```



```

    <!-- Šířka musí být nastavena zde. ->
  />

  <translation-output
    <!-- Vstupní a výstupní vlastnosti... ->
    class="relative w-1/2"
    <!-- Šířka musí být nastavena zde. ->
  />
</div>

```

- předávání vlastností nahoru a dolů
- fetchování dat
- body k vypíchnutí: velice odlišné reakce na změny, stylování komponent nebo elementů, update textarey (hodnoty), jiné řešení modularity (update stylů textarey)
- problémy:
- výhody frameworku: předávání vlastností má nej Svelte

Tvorba formulářů, validace

Angular je flexibilní z pohledu možností tvorby formulářů. My použijeme reaktivní formuláře, jelikož jsou flexibilnější a umožní nám jednodušší reakce na změny prvků. Vytvoříme komponentu zaměřenou na jednoduché investiční kalkulace. Bude obsahovat dvě vnořené komponenty: formulář pro zadání vstupních dat a komponentu výsledku kalkulace, která se zobrazí po potvrzení formuláře.

Začneme s tvorbou reaktivního formuláře. Typ *InvestForm* popisuje strukturu souvisejících formulářových prvků formuláře.

```

// Část souboru invest-form.component.ts

type InvestForm = FormGroup<{
  oneOffInvestment: FormControl<number | null>;
  investmentLength: FormControl<number | null>;
  averageSavingsInterest: FormControl<number | null>;
  averageSP500Interest: FormControl<number | null>;
}>;

```

Protože prvků budeme mít více, deklarujeme formulářovou skupinu jako vlastnost třídy, ve které následně definujeme samotné formulářové prvky. Vlastnost *investForm* pak umožní přístup k hodnotám formuláře a jeho validaci. Zde narazíme na problém s nenastavením počáteční hodnoty vlastnosti přímo nebo v konstruktoru.

Můžeme ho vyřešit za pomoci vykřičníku – řekneme tak TypeScriptu, že obsah proměnné je nenulový. Další možností je vypnout pravidlo *strictPropertyInitialization* v souboru *tsconfig.json*.

```
// Část souboru invest-form.component.ts
```

```
protected investForm!: InvestForm;
```

Hodnotu vlastnosti *investForm* nastavíme pomocí metody *initializeInvestForm* v rámci *OnInit* hooku. Tento postup zvolíme, protože chceme nastavovat počáteční hodnoty formuláře na základě vstupní vlastnosti *defaultValues*. Důvodem je, že hodnoty vstupních vlastností jsou v komponentě dostupné nejdříve v rámci hooku *OnInit*.

Metoda *initializeInvestForm* vrátí instanci třídy *FormGroup*, kterou vytvoříme pomocí třídy *FormBuilder* ze základního balíčku *@angular/forms*. Argumentem pro metodu *group* pak je objekt, který popisuje strukturu formuláře. Vlastnosti objektu budou klíče formulářových prvků a jejich hodnoty pole, kde první prvek bude počáteční hodnota a druhý prvek pole validátorů.

```
// Část souboru invest-form.component.ts
```

```
private initializeInvestForm(): InvestForm {
  // Vytvoření formuláře s výchozími hodnotami
  // (případně vlastnostmi) a validátory.
  // Jednotlivé prvky FormGroup bývají označovány jako FormControl.
  return this.fb.group({
    oneOffInvestment: [
      this.defaultValues.oneOffInvestment,
      [Validators.required, Validators.min(20), Validators.max(99_999_999)],
    ],
    // Další formulářové prvky...
  });
}
```

V šabloně následně propojíme formulářovou skupinu s formulářem. K tomu poslouží direktiva *[formGroup]* a její hodnotu nastavíme na vlastnost *investForm*. V rámci formuláře pak vytvoříme formulářové prvky, které propojíme direktivou *formControlName*. Hodnota pak musí odpovídat klíči prvku ve formulářové skupině. Pro zajištění efektivní obsluhy chyb formuláře můžeme využít getter metody, které vrátí konkrétní formulářový prvek.

```
// Část souboru invest-form.component.html
```

```

<form [formGroup]="investForm" (ngSubmit)="onSubmit()">
  <div class="md:flex md:gap-4">
    <div class="mb-4 md:w-1/2">
      <input-label id="oneOffInvestment">
        One-off investment (20-99.999.999€)
      </input-label>

      <!-- Direktiva formControlName slouží k propojení inputu
        s odpovídajícím FormControl v FormGroup. -->
      <input
        id="oneOffInvestment"
        type="number"
        formControlName="oneOffInvestment"
        class="" <!-- Statické styly... -->
      />

      @if (oneOffInvestmentControl.errors?.['required']) {
        <p class="text-red-500 text-xs italic mt-1">
          Please enter a valid amount of one-off investment (positive number).
        </p>
      }
      <!-- Další chybové hlášky... -->
    </div>

    <!-- Další formulářové prvky... -->
  </div>
</form>

```

Dále vytvoříme tlačítko s typem submit, přes které uživatel formulář potvrdí. Na form značku přidáme (*ngSubmit*), který vyemituje událost při potvrzení formuláře. Obslužná metoda pak prostřednictvím výstupové vlastnosti publikuje aktuální hodnotu reaktivního formuláře do rodičovské komponenty.

V rámci rodičovské komponenty tedy vykreslíme samotný formulář a při jakémkoli potvrzení formuláře získáme aktuální hodnoty z formuláře díky outputu. Hodnoty formuláře pak dostaneme v obslužné metodě *handleFormChanged*. Pomocí služby *FutureValuesCalculatorService* tyto hodnoty transformujeme do požadovaného formátu. Výsledek uložíme do vlastnosti *futureValues*.

Když jsou hodnoty vypočteny, vykreslíme je na stránce prostřednictvím komponent *future-values-info* a *future-value-info*. První z komponent slouží k rozložení výsledků do požadovaného formátu a vytvoření komponent pro jednotlivé výsledky. Komponenta *future-value-info* pak přijímá vstupní vlastnost, kterou v šabloně před vykreslením v DOM přetransformujeme díky rouře (*LocalizedNumberPipe*).

```
// Část souboru future-value-info.component.html
```

```
<p class="text-5xl font-bold"> futureValue | localizedNumber </p>
```

Stejného výsledku bychom mohli dosáhnout i přes metodu na třídě. Tento přístup Angular nedoporučuje, jelikož metody se v rámci šablony spouští opakovaně a mohou způsobit problémy s výkonem. Oproti tomu roura umožní lepší znovupoužitelnost a přehlednost.

```
// Soubor localized-number.pipe.ts

import Pipe, PipeTransform from '@angular/core';

// Roura, která převede číslo na formátovaný string s měnou (€).
@Pipe({name: 'localizedNumber', standalone: true})
export class LocalizedNumberPipe implements PipeTransform {
  public transform(value: number): string {
    return `${value.toLocaleString('de-DE')}€`;
  }
}
```

Modularita, použití knihoven

V této sekci vytvoříme webovou hru, kde cílem uživatele bude uhádnout název státu na základě poskytnutých nápověd. Práci si ulehčíme pomocí externích knihoven a služeb. Ve hře se postupně bude odkrývat 8 nápověd, které by měly pomoci s uhádnutím daného státu. Klíčovým prvkem je textové pole, přes které uživatel zadává názvy hádaných zemí a tlačítko pro potvrzení. Součástí je také seznam již zadaných hádaných zemí a modální okna sloužící k vyhodnocení hry.

Začneme s implementací rodičovské komponenty, jež bude získávat data o všech zemích světa z veřejného API. Další zodpovědností této komponenty bude vykreslování odpovídajících stavů při získávání dat – stav načítání, úspěšné získání dat a chyba při získávání dat. Vytvoříme službu `CountryService`, díky které budeme moci získávat data o zemích. Konkrétně k tomu využijeme metodu `getAllCountries`, která vrátí observable pole všech zemí. Výsledek registrace služby a přímé zavolání metody `getAllCountries` uložíme do vlastnosti třídy.

```
// Soubor country-guesser-wrapper.component.ts

protected countries$: Observable<Countries>
  = inject(CountryService).getAllCountries();
```

V šabloně posléze potřebujeme odebírat hodnotu z observable. Práci v šabloně výrazně ulehčí knihovna *ngx-load-with*. Tato knihovna poskytuje integrovanou

podporu načítání a zpracování chyb. To programátorovi umožní využívat předdefinované šablony pro dané stavy bez nutnosti další implementace. Navíc se programátor nemusí starat o zrušení odběru observable.

```
// Část souboru country-guesser-wrapper.component.html

<ng-container
  *ngLoadWith="countries$ as countries;
  loadingTemplate: loading; errorTemplate: error"
>
  <country-guesser [countries]="countries" />
</ng-container>

<!-- #loading je reference na načítací šablonu. -->
<ng-template #loading>
  <!-- Vlastní načítací šablona... -->
</ng-template>

<!-- #error je reference na chybovou šablonu. -->
<!-- let-error umožňuje přístup k chybě. -->
<ng-template #error let-error>
  <!-- Vlastní chybová šablona... -->
</ng-template>
```

V rámci komponenty `country-guesser` budeme implementovat jednotlivé herní prvky, komponenta také bude vyhodnocovat průběh hry. Definujeme tedy vlastnosti třídy, které budou reprezentovat stav a průběh hry. V hooku *OnInit* získáme náhodou zemi (zemi pro uhádnutí). Dále zde zavoláme veřejnou metodu *usePolyfill* na službě `CountryFlagPolyfillService`, která zajistí zobrazení ikon vlajek v prohlížečích, které nepodporují zobrazení vlajek. Do komponenty také přidáme obslužné metody *handleEvaluateGuessAndUpdateState* a *handleSetInitialState*, ve kterých implementujeme logiku hry. V šabloně následně vykreslíme UI komponenty hry a podmíněně modální okna při výhře či prohře.

Službu `CountryFlagPolyfillService`, jak již bylo popsáno výše, použijeme k zobrazení ikon vlajek. Pokud prohlížeč uživatele podporuje emojijs a webové fonty, zavoláním funkce *polyfillCountryFlagEmojis* přes metodu *usePolyfill* knihovna přidá webový font `Twemoji Country Flags` do HTML hlavičky. Aby se programaticky přidáný font použil, nesmíme zapomenout nastavit `font-family` pravidlo v rámci CSS stylů.

```
// Část souboru styles.css

@layer base {
```

```
html {
  font-family: 'Twemoji Country Flags', 'ALTERNATIVNÍ_FONTY...';
}
}
```

`HintBoxesComponent` postupně vykreslí nápovědy. Při jakékoli změně vstupních vlastností vytvoříme pole nápověd pomocí vlastnosti `randomCountry`. V šabloně iterujeme přes pole nápověd a vykreslíme jednotlivé nápovědy. Vlastnost `hintEnabled` nastavíme pomocí indexu a vstupní vlastnosti `hintsEnabledCount`. Samotný hint-box pak dynamicky vykreslí název a SVG ikonu nápovědy, textovou nápovědu, případně obrázek vlajky státu.

Pokračujeme implementací komponenty `country-guess-input`, která uživateli umožní zadat svůj tip. Začneme šablonou, kde vytvoříme formulářový prvek pro zadání názvu země a potvrzovací tlačítko. Dále podmenu textového pole, které zobrazí nejpodobnější země na základě zadaného textu – filtrované země a chybové hlášky. Můžeme také rovnout přidat obslužné metody pro akce a události nad formulářem, které následně postupně doimplementujeme.

V souboru `country-guess-input.component.ts`, tedy v rámci třídy `CountryGuessInputComponent`, při změně vstupních vlastností (v hooku `OnChanges`) aktualizujeme vlastnost `countriesWithoutAlreadyGuessed` a `filteredCountries`. V případě první vlastnosti jde o pole všech zemí bez těch, které uživatel již hádal. Druhá vlastnost poté představuje pole počátečních 8 prvků vlastnosti `countriesWithoutAlreadyGuessed`. Metoda `handleGuessButtonClick` zavolá obslužnou metodu rodičovské komponenty, která vyhodnotí tip a aktualizuje stav hry. Aktualizujeme také hodnoty aktuálního tipu, filtrovaných zemí a uzavřeme podmenu, k čemuž slouží metoda `handleChangeSelectedGuess` volaná i napřímo z šablony. Tělo metody `handleInputChange` převede uživateli tip do správného formátu a pomocí převedené hodnoty aktualizuje aktuální tip spolu s filtrovanými zeměmi. Metoda `handleKeyDown` se postará o interakce s podmenu pomocí klávesnice. Skrze šipky nahoru a dolů povolíme uživateli vybrat hádanou zemi. Enter umožní změnu aktuálního tipu názvu země na právě tu, kterou uživatel označil v podmenu. Escape poslouží k uzavření podmenu.

Pomocná metoda `updateGuessAndFilteredCountries` pak modifikuje vlastnost `currentGuess`. Následně pomocí metody `getFilteredCountries` získá aktuálně filtro-

vané země na základě uživatelského tipu. Dále nastaví vlastnost *isValidGuess*, která určuje, zda je uživatelský tip validní (taková země existuje). V neposlední řadě se metoda stará i o aktualizaci vlastnosti *selectedGuessIndex*, jež určuje, která země je vybraná v podmenu. K tomu slouží metoda *clampSelectedGuessIndex*, která index udrží v požadovaném rozmezí (0 až počet filtrovaných zemí). Metoda *getFilteredCountries* získává filtrované země na základě vlastnosti *currentGuess*. Pomocná metoda *changeSelectedGuessIndex* aktualizuje vlastnost *selectedGuessIndex* o hodnotu předanou v argumentu. K převodu tipu uživatele slouží pomocná metoda *convertToFormattedGuess*. Metoda zajistí, aby tip začínal velkým písmenem a zbytek řetězce byl složen z malých písmen.

Implementujeme komponentu *guessed-countries-list*, jenž zobrazí seznam již hádaných zemí. Mezi vstupními vlastnostmi bude pole všech zemí (*countries*), pole hádaných zemí uživatelem (*guessedCountries*) a také země, kterou uživatel musí uhodnout (*randomCountry*). Pomocí vstupních vlastností a služby *EnrichGuessedCountriesService* získáme pole hádaných zemí s jejich vlajkou a vzdáleností od *randomCountry* (*distanceFromRandomCountry*). Služba *EnrichGuessedCountriesService* ke každé hádané zemi přidá vlajku z pole všech zemí a vypočte *distanceFromRandomCountry*. Pro vypočtení vzdálenosti použijeme funkci *getDistanceBetweenTwoPoints* a vlastnost *latlng*, kterou získáme z API při získávání všech zemí. Funkci *getDistanceBetweenTwoPoints* importujeme z knihovny *calculate-distance-between-coordinates*. Hodnotu vlastnosti *enrichedGuessedCountries* aktualizujeme v rámci hooku *OnChanges*. Seznam hádaných zemí následně vykreslíme v šabloně.

Pokračujeme implementací modálních oken, které se zobrazí při výhře či prohře. Vlastnosti *isWinModalOpen* a *isLoseModalOpen*, určující, zda se mají okna zobrazit, bychom již měli aktualizovat v rámci metody *handleEvaluateGuessAndUpdateState* v *CountryGuesserComponent*. Oběma modálními okny předáme vlastnost *randomCountry* a output *handleClose* v podobě obslužné události, která se vyvolá při zavření modálního okna. Výhernímu modálu také vlastnost *totalGuessesNeeded*, již využijeme v obsahu okna. Obě modální okna budou velice podobné, a proto je vhodné vytvořit komponentu *base-modal*, která bude sloužit jako šablona pro obě okna. *BaseModalComponent* bude přijímat titulek, obsah modálního okna a *handleClose* jako výstupní vlastnost. Šablona *base-modal* pak vykreslí základní

strukturu modálního okna, s dynamicky nastaveným titulkem, obsahem a obslužnou metodou volanou při zavření modálního okna.

Layout aplikace, routování

Demonstrační aplikace bude složena z hlavičky, patičky a samotného obsahu, v němž se vykreslí jednotlivé komponenty. Mezi jednotlivými stránkami se uživatel bude moct přepínat pomocí navigačního menu.

K routování mezi jednotlivými stránkami využijeme modul Router přímo od Angularu. Nejprve vytvoříme cesty (*routes*) pro jednotlivé stránky v souboru *app.routes.ts*. Proměnnou *routes* vytvoříme dle předpisu *Routes* a následně exportujeme. Cesty pak poskytneme routeru v rámci *app.config.ts*.

```
// Část souboru app.routes.ts

import {Routes} from '@angular/router';

export const routes: Routes = [
  {
    title: 'Home',
    path: '',
    component: LandingComponent,
    pathMatch: 'full',
  },
  {
    title: 'Counter',
    path: 'counter',
    component: CounterComponent,
  },
  // Další cesty...
  {path: '**', component: PageNotFoundComponent},
];

// Část souboru app.config.ts

export const appConfig: ApplicationConfig = {
  // V tomto nastavení poskytujeme služby a poskytovatele pro celou aplikaci.
  providers: [
    provideRouter(routes),
    // Další poskytované služby...
  ],
};
```

Pokračujeme vytvořením požadované struktury stránek v AppComponent. Šablona bude obsahovat hlavičku, patičku a obsah, který vykreslíme pomocí elementu *router-outlet*.


```
// Soubor app.component.html

<div class="min-h-screen flex flex-col">
  <app-header />

  <main class="flex-grow p-8">
    <!-- Router-outlet vykresluje šablonu (komponentu) pro aktuální URL adresu. -->
    <router-outlet></router-outlet>
  </main>

  <app-footer />
</div>
```

V rámci komponenty hlavičky pak vytvoříme navigační menu, které bude obsahovat odkazy na jednotlivé stránky. Můžeme se inspirovat například architekturou a vzhledem navigačního menu Flowbite. Pokračujeme vypsáním všech cest aplikace, k čemuž využijeme direktivy *routerLink*, *routerLinkActive*, *routerLinkActiveOptions* a referenci *#link*. Do *routerLink* předáme patřičnou cestu a *routerLinkActive* umožní naslouchat na aktuální URL. Direktiva *routerLinkActiveOptions* pak přepíše výchozí nastavení *routerLinkActive*. Díky referenci *#link* získáme informaci o tom, zda je odkaz aktivní. To využijeme při podmíněném nastavení správných CSS tříd na aktivních a neaktivních odkazech.

```
// Část souboru header.component.html

@for (route of appRoutes; track route.title) {
  <li>
    <a
      [routerLink]="route.path"
      routerLinkActive
      [routerLinkActiveOptions]="routerLinkActiveOptions"
      #link="routerLinkActive"
      class="block py-2 pr-4 pl-3 lg:p-0"
      [ngClass]="{
        'STATICKÉ STYLY PRO AKTIVNÍ ODKAZ...': link.isActive,
        'STATICKÉ STYLY PRO NEAKTIVNÍ ODKAZ...': !link.isActive
      }"
      ariaCurrentWhenActive="page"
    >
      {{ route.title }}
    </a>
  </li>
}
```

Přepínání barevného režimu, otevírání a zavírání mobilní navigace implementujeme pomocí obslužným metod a vlastností třídy. Informaci o tom, zda má uživatel zapnutý tmavý režim ukládáme do *LocalStorage* v prohlížeči. Při kliknutí na tla-

čítka pro přepnutí režimu zavoláme metodu *toggleDarkMode*, která změní hodnotu vlastnosti a uloží ji do *LocalStorage*.

```
// Část souboru header.component.ts

protected toggleDarkMode(): void {
  this.isDarkMode = !this.isDarkMode;
  this.updateDarkMode();
}

private updateDarkMode(): void {
  if (this.isDarkMode) {
    document.documentElement.setAttribute('data-mode', 'dark');
    localStorage.setItem('data-mode', 'dark');
  } else {
    document.documentElement.removeAttribute('data-mode');
    localStorage.removeItem('data-mode');
  }
}
```

3.2.2 React

Instalace projektu

Správa stavů, předávání vlastností

Při implementaci jednoduchého čítače začneme tím, že vytvoříme *Counter* komponentu. Ta bude mít stav *count* a setter *setCount* pro tento stav.

```
// Část souboru Counter.tsx

function Counter() {
  const [count, setCount] = useState(0);
}

export default Counter;
```

Dále vytvoříme komponentu *Button* kvůli principu DRY a celkově znovupoužitelnosti kódu. Typ *ButtonProps* obsahuje vlastnosti, které můžeme tlačítku předat – *className*, *onClick* a *children*. Díky tomu, že typ rozšiřuje *ButtonHTMLAttributes<HTMLButtonElement>*, můžeme předat do komponenty i další běžné atributy HTML tlačítek (např. *type*, *value*, *disabled*).

```
// Část souboru Button.tsx

interface ButtonProps extends ButtonHTMLAttributes<HTMLButtonElement> {
  className: string;
  onClick: () => void;
  children: ReactNode;
}
```

V rámci argumentu `Button` komponenty použijeme ES6 destructuring assignment pro získání vlastností. Z objektu vlastností získáme *className* a *children*, ostatní vlastnosti ponecháme zabalené v proměnné *props* pomocí spread operátoru. Nyní můžeme vytvořit JSX pro samotné tlačítko. Vlastnost *className* přidáme do tříd tlačítka. Pomocí *children* můžeme do tlačítka vložit libovolný obsah, který bude mezi párovými značkami `<Button>`. Všechny ostatní vlastnosti pomocí spread operátoru předáme přímo tlačítku.

```
// Část souboru Button.tsx

function Button({className, children, ...props}: ButtonProps): JSX.Element {
  return (
    <button
      type="button"
      className={`px-4 py-2 rounded-md focus:outline-none ${className}`}
      {...props}
    >
      {/* children slouží k vykreslení obsahu,
       který vložíme mezi párové tagy dané komponenty. */}
      {children}
    </button>
  );
}

export default Button;
```

V `Counter` komponentě v rámci JSX vrátíme hodnotu stavu *count* a vykreslíme `Button` komponenty, jimž předáme potřebné vlastnosti. Pro aktualizaci stavu využijeme vlastnost *onClick*, které předáme anonymní funkci (arrow function) a v ní zavoláme *setCount*.

```
// Část souboru Counter.tsx

function Counter() {
  const [count, setCount] = useState(0);

  return (
    <div className="bg-gray-200 p-6 rounded-md shadow-md">
      <p className="text-xl font-semibold mb-4">Current count: {count}</p>

      <div className="flex gap-4">
        <Button
          className="bg-blue-500 text-white hover:bg-blue-600"
          onClick={() => setCount(count + 1)}
        >
          Increment
        </Button>

        {/* Další komponenty Button... */}
      </div>
    </div>
  );
}
```

```

        </div>
      </div>
    );
  }

```

Interakce v uživatelském prostředí

Pro vytvoření jakékoliv UI komponenty můžeme začít tvořit jak JSX, definici komponenty, nebo znovupoužitelný hook. V tomto případě, při vývoji komponenty rozevíracího seznamu, začneme naprogramováním vlastního hooku, který se odděleně postará o veškerou logiku seznamu.

Hook *useDropdown* bude mít 2 parametry – obslužnou funkci ke změně vybrané možnosti v rodičovské komponentě (*onChange*) a výchozí hodnotu vybrané možnosti (*defaultValue*). V rámci hooku nadefinujeme stavy *selectedOption*, *isOpen* a vygenerujeme unikátní identifikátor. Dále vytvoříme funkci *handleOptionClick*, která zajistí změnu vybrané možnosti, zavření seznamu a vypublikuje změnu hodnoty do rodičovské komponenty. Z hooku vrátíme potřebné stavy a funkce ve formě objektu nebo pole – pole musíme označit jako *const*.

```

// Část souboru useDropdown.ts

function useDropdown(
  onChange: (selectedOption: Option | null) => void,
  defaultValue: Option | null,
) {
  const [selectedOption, setSelectedOption]
    = useState<Option | null>(defaultValue);
  const [isOpen, setIsOpen] = useState(false);

  // Toto ID je třeba nastavit na kořenový element dropdown komponenty.
  const dropdownId = `id-${crypto.randomUUID()}`;

  // Uslužná funkce, která se stará o logiku
  // po kliknutí na jednotlivé položky v dropdownu.
  const handleOptionClick = (option: Option) => {
    setSelectedOption(option);
    setIsOpen(false);
    onChange(option);
  };

  // Vrátíme všechny hodnoty, které chceme mít dostupné zvenčí.
  return [dropdownId, selectedOption,
    isOpen, setIsOpen, handleOptionClick] as const;
}

```

Pokračujeme tvorbou JSX komponenty Dropdown, kde vložíme tlačítko a seznam možností. Otevření možností zajistíme přidáním *onClick* (což je vlastně *Mou-*

seEventHandler). V anonymní funkci pak změníme stav pomocí *isOpen* na opačnou hodnotu. Abychom předešli event bubblingu, v rámci anonymní obslužné funkce zavoláme *event.stopPropagation()*.

```
// Část souboru Dropdown.tsx

<div className="rounded-md shadow-sm">
  {/* Pro poslouchání na události v DOMu můžeme použít syntaxi:
    NÁZEV_UDÁLOSTI={OBSLUŽNÁ_METODA}. */}
  <button
    type="button"
    className={`STATICKE_STYLY... ${sizeStyles} ${buttonStyles}`}
    onClick={event => {
      event.stopPropagation();
      setIsOpen(!isOpen);
    }}
  >
    {selectedOption ? selectedOption.label : placeholder}
    {isOpen ? arrowUpIcon : arrowDownIcon}
  </button>
</div>
```

Seznam možností zobrazíme podmíněně na základě stavu *isOpen*. Pro vykreslení možností seznamu (*options*) použijeme JavaScriptovou funkci *map* uvnitř JavaScriptové hodnoty v JSX. V Reactu je důležité vždy při použití funkce *map* nastavit unikátní klíč (*key*) pro každou položku v seznamu. Tento klíč slouží k identifikaci jednotlivých prvků a optimalizaci procesu renderování. Pro vybrání konkrétní možnosti použijeme *onClick*, kterému předáme anonymní funkci. V anonymní funkci zavoláme funkci *handleOptionClick* hooku *useDropdown* s aktuální položkou ze seznamu.

```
// Část souboru Dropdown.tsx

{isOpen && (
  <div className={`STATICKE_STYLY... ${divStyles}`}>
    <div
      className="py-1"
      role="menu"
      aria-orientation="vertical"
      aria-labelledby="options-menu"
    >
      {/* Pro vykreslení seznamu (listu) můžeme využít bloky { }
        a JavaScriptovou funkci .map(). */}
      {options.map(option => (
        <button
          key={option.value}
          className={`STATICKE_STYLY... ${optionStyles}`}
          role="menuitem"
          onClick={() => handleOptionClick(option)}
        >
```

```

        >
        {option.label}
      </button>
    )}}
  </div>
</div>
)}

```

Abychom uzavřeli jakýkoli aktuálně otevřený rozbalovací seznam na stránce, po kliknutí mimo tento seznam, předáme kořenovému elementu dříve vytvořený unikátní identifikátor. Do *useDropdown* přidáme *useEffect* a díky němu budeme naslouchat na události *pointerdown* v DOM. Obslužná funkce pak zajistí zavření aktuálně otevřeného dropdownu.

// Část souboru *useDropdown.ts*

```

useEffect(() => {
  // Obslužná funkce handleClickOutsideDropdown zajistí zavření dropdownu,
  // pokud uživatel klikne mimo něj.
  const handleClickOutsideDropdown = ({target}: PointerEvent) => {
    if (!(target as HTMLElement).closest(`#${dropdownId}`)) {
      setIsOpen(false);
    }
  };

  // Přidáme posluchač události na událost pointerdown a jeho obslužnou funkci.
  document.addEventListener('pointerdown', handleClickOutsideDropdown);

  // Funkce, která se zavolá při odpojení komponenty.
  return () => {
    // Odebereme posluchač události na událost
    // pointerdown a jeho obslužnou funkci.
    document.removeEventListener('pointerdown', handleClickOutsideDropdown);
  };

  // Druhý parametr useEffectu je pole závislostí,
  // které určuje, kdy se má useEffect spustit.
}, [dropdownId]);

```

Dropdown samozřejmě může mít i jiné vstupy, které povedou k lepší znovupoužitelnosti. Dynamické CSS třídy ve formě JavaScriptu na element přidáme pomocí šablonových literálů (template literals) a JavaScriptové hodnoty.

Reaktivita, asynchronní operace

Následující komponenta bude demonstrovat využití reaktivity a asynchronních operací. Vytvoříme komponentu, která přeloží zadaný text do cílového jazyka. Začneme vytvořením komponenty *Translator*. Komponenta při změně stavů (zadaného textu uživatelem a výstupního jazyka) zavolá API, které vrátí přeložený text.

V rámci komponenty vytvoříme vnořené komponenty pro zadání vstupního textu, výběr jazyka a zobrazení výsledku.

Komponenta `LanguageDropdown` uživateli umožní vybrat jazyk, do kterého chce text přeložit. Díky vlastnosti `onChange` (callback funkci) aktualizujeme výstupní jazyk v rodičovské komponentě.

Pokračujeme implementací komponenty `TranslationInput`, která bude sloužit k zadání vstupního textu přes textové pole. Aktuální hodnotu formulářového prvku nastavíme pomocí atributu `value`. Po změně hodnoty textového pole, kterou získáme v události přes atribut `onChange`, aktualizujeme hodnotu vstupního textu v `Translator` komponentě.

```
// Část souboru TranslationInput.tsx

<textarea
  ref={textAreaRef}
  className="block w-full min-h-0 p-3 pr-12 pb-8 resize-none !outline-none"
  placeholder="Type to translate ..."
  value={inputText}
  onChange={handleInputChange}
/>
```

Abychom reaktivně aktualizovali výšku pole na základě obsahu, použijeme vlastní hook. Hook bude potřebovat referenci elementu, a tak vytvoříme `ref`, který přidáme na element textového pole.

```
// Část souboru TranslationInput.tsx

function TranslationInput({inputText, setInputText}: TranslationInputProps) {
  // Vytvoření reference pro textovou oblast.
  const textAreaRef = useRef<HTMLTextAreaElement>(null);

  // Použití vlastního hooku pro automatickou aktualizaci výšky
  // textové oblasti na základě reference.
  useAutosizeTextArea(textAreaRef.current, inputText);

  return (
    /* JSX... */
  );
}
```

Hook `useAutosizeTextArea` bude přijímat referenci na element. Dále také hodnotu textového pole, aby po jakékoli změně této hodnoty přepočítala výška pole. V rámci hooku vytvoříme `useEffect`, který se znovu zavolá při každé změně `textAreaRef`, nebo hodnoty textu. Následně v rámci těla hooku aktualizujeme výšku textového pole.

```
// Část souboru useAutoresizeTextarea.ts

const useAutosizeTextArea = (
  textAreaRef: HTMLTextAreaElement | null, value: string
) => {
  useEffect(() => {
    if (textAreaRef) {
      // Abychom získali správnou výšku scrollHeight
      // pro textovou oblast, musíme výšku resetovat.
      textAreaRef.style.height = '0px';

      // Výšku pak nastavíme přímo na nativní prvek.
      // Při pokusu o nastavení této hodnoty pomocí stavu
      // nebo odkazu bude výsledkem nesprávná hodnota.
      textAreaRef.style.height = `${textAreaRef.scrollHeight + 36}px`;
    }
  }, [textAreaRef, value]);
};
```

V Translator komponentě potřebujeme ukládat vstupní hodnotu a výstupní jazyk z vnořených komponent. Dále při každé změně těchto hodnot zavoláme API, k čemuž využijeme *useEffect*. V rámci hooku definujeme asynchronní funkci *handleTranslation*, která pomocí fetch API odešle korektní HTTP POST požadavek na server. Pokud bychom definovali funkci mimo *useEffect*, museli bychom ji přidat do pole závislostí hooku. Při úspěšné odpovědi aktualizujeme stav s přeloženým textem, v opačném případě nastavíme chybový stav.

```
// Část souboru Translator.tsx

useEffect(() => {
  // Funkce pro zpracování přeložení textu.
  const handleTranslation = async () => {
    if (!inputText.length) return;

    // Zrušení předchozího asynchronního požadavku.
    abortControllerRef.current?.abort();
    // Vytvoření nového kontroleru pro zrušení asynchronního požadavku.
    abortControllerRef.current = new AbortController();
    setLoading(true);

    const parsedInputText = inputText.replace(/
n/g, '');
    const url = `${import.meta.env.VITE_RAPID_API_BASE_URL}${outputLanguage}${
      import.meta.env.VITE_RAPID_API_QUERY_PARAMS
    }`;
    const options = {
      method: 'POST',
      headers: {
        'content-type': 'application/json',
        'X-RapidAPI-Key': import.meta.env.VITE_RAPID_API_KEY,
        'X-RapidAPI-Host': 'microsoft-translator-text.p.rapidapi.com',
      },
    },
```



```

    body: [{ "Text": "${parsedInputText}" }],
    signal: abortControllerRef.current?.signal,
  };

  try {
    // Odeslání HTTP POST požadavku na server,
    // který nám vrátí přeložený text v nějaké struktuře.
    const response = await fetch(url, options);

    if (!response.ok) {
      throw new Error(
        `Something went wrong: ${response.status} Error.
        Please reload the page.`
      );
    }
  }

  const result = await response.json();
  const translatedText = result[0].translations[0].text as string;
  setOutputText(translatedText);
  // eslint-disable-next-line @typescript-eslint/no-explicit-any
} catch (error: any) {
  // Pokud je chyba typu AbortError, tak ji ignorujeme.
  if (error.name === 'AbortError') return;

  setError(error);
} finally {
  setLoading(false);
}
};

// Zrušení předchozího časovače.
clearTimeout(delayTimerRef.current);

// Zpoždění překladu o 300 ms.
delayTimerRef.current = setTimeout(() => handleTranslation(), 300);

// Zrušení časovače při zničení komponenty.
return () => clearTimeout(delayTimerRef.current);
}, [inputText, outputLanguage]);

```

Aby dotazování fungovalo, vytvoříme referenci *delayTimerRef*. V rámci těla *useEffect* hooku nejprve zrušíme předchozí časovač. Funkci *handleTranslation* zavoláme v callbacku funkce *setTimeout*, která umožní předejít dotazování serveru ihned po změně nějaké vstupní hodnoty. Výsledek funkce *setTimeout* uložíme do *delayTimerRef.current*. Nesmíme také zapomenout na zrušení časovače při zničení komponenty.

V okamžiku, kdy obdržíme odpověď ze serveru, zobrazíme přeložený text uživateli pomocí komponenty *TranslationOutput*. Předáme jí samotný výstupní text a další vstupní vlastnosti, na základě kterých pak podmíněně vykreslíme přeložený

text, chybu nebo načítání.

Tvorba formulářů, validace

React sám o sobě poskytuje jen základní API pro správu formulářů. Disponuje však mnoha knihovnamy, které tuto funkcionalitu rozšiřují. Mezi takové knihovny patří např. Formik, Redux Form nebo React Hook Form. V této sekci se zaměříme na tvorbu formulářů pomocí React Hook Form. Vytvoříme komponentu pro jednoduchou investiční kalkulaci. V rámci této komponenty naprogramujeme formulář pro zadání vstupních dat a komponentu výsledku kalkule, která se zobrazí po potvrzení formuláře.

Začneme s reaktivním formulářem, který bude přijímat počáteční hodnoty (*defaultValues*) a callback funkci *handleSubmit* pro předání hodnot formuláře do rodičovské komponenty. Strukturu formuláře popíšeme v typu *InvestFormData*. Pomocí hooku *useForm* z knihovny React Hook Form vytvoříme instanci formuláře, které předáme *defaultValues* a nastavíme reaktivní validaci. Následně z hooku dostaneme funkce *register*, *handleSubmit* a *formState*, které poslouží ke správě formuláře.

```
// Část souboru types.ts

export interface InvestFormData {
  oneOffInvestment: number;
  investmentLength: number;
  averageSavingsInterest: number;
  averageSP500Interest: number;
}

// Část souboru InvestForm.tsx

const {
  register,
  handleSubmit,
  formState: {errors},
} = useForm<InvestFormData>({defaultValues, mode: 'onChange'});
```

Následně do JSX přidáme form s *onSubmit* atributem, kterému předáme funkci *handleSubmit* z React Hook Form. Do *handleSubmit* pak vložíme vstup *handleSubmit* v rámci nějž získáme aktuální hodnoty formuláře. Ve formuláři vytvoříme formulářové prvky, které propojíme s reaktivním formulářem pomocí funkce *register*. První argument představuje název formulářového prvku, druhý argument je validační objekt. V rámci range inputu potřebujeme HTML atributy *min* a *max*,

díky kterým omezíme rozsah vstupních hodnot. Abychom mohli měli přístup k aktuální hodnotě range inputu, využijeme vlastnost *value* a *onChange*. Chyby formuláře získáme z *formState* a vykreslíme je pod formulářovými prvky. V poslední řadě přidáme tlačítko s typem submit, které zajistí odeslání formuláře a zavolání callback funkce *handleFormSubmit*.

```
// Část souboru InvestForm.tsx

return (
  <form onSubmit=handleSubmit(handleFormSubmit)>
    <div className="md:flex md:gap-4">
      <div className="mb-4 md:w-1/2">
        <InputLabel id="oneOffInvestment">
          One-off investment (20-99.999.999€)
        </InputLabel>

        <input
          id="oneOffInvestment"
          type="number"
          // Vytvoření prvku ve formuláři, přidání validátorů
          // a jiného nastavení formulářového prvku.
          ...register('oneOffInvestment',
            required: true,
            valueAsNumber: true,
            min: 20,
            max: 99_999_999,
          )
          className="STATICKE_STYLY..."
        />
        {errors.oneOffInvestment?.type === 'required' && (
          <p className="text-red-500 text-xs italic mt-1">
            Please enter a valid amount of one-off investment (positive number).
          </p>
        )}
        /* Další chybové hlášky... */
      </div>
    </div>

    /* Další formulářové prvky... */

    <button type="submit" className="STATICKE_STYLY...">
      Calculate
    </button>
  </form>
);
```

V rodičovské komponentě získáme aktuální hodnoty formuláře díky obslužné funkci *handleFormSubmit*. Pomocí funkce *futureValuesCalculator* získáme hodnoty, které následně vykreslíme v komponentě *FutureValuesInfo*. Tato komponenta obsahuje dvě vnořené komponenty *FutureValueInfo*, pro zobrazení jednotlivých výsledků. Hodnotu v JSX transformujeme pomocí JavaScriptové funkce.

```
// Část souboru FutureValueInfo.tsx

const getLocalizedFutureValue = (value: number): string =>
  `$value.toLocaleString('de-DE')`€;

function FutureValueInfo({children, futureValue}: FutureValueInfoProps) {
  return (
    <div className="p-1 sm:w-1/2">
      <p className="text-xl font-semibold mb-2 text-gray-800">{children}</p>
      <p className="text-5xl font-bold">
        {getLocalizedFutureValue(futureValue)}
      </p>
    </div>
  );
}
```

Modularita, použití knihoven

V následující sekci vytvoříme webovou hru, ve které je cílem uživatele uhádnout název státu na základě poskytnutých nápovědí. Práci si ulehčíme pomocí externích knihoven a služeb. Postupně se bude odkrývat 8 nápovědí, které by měly pomoci s uhádnutím daného státu. Klíčovým prvkem je textové pole, přes které uživatel zadává názvy hádaných zemí a tlačítko pro potvrzení. Součástí také bude seznam zemí, které uživatel hádal a modální okna sloužící k vyhodnocení hry.

Začneme s implementací rodičovské komponenty, která získá země z veřejného API. Naprogramujeme hook *useAllCountries*, který bude vrátet data (*countries*), chybu a stav načítání. V rámci *useEffect* zavoláme asynchronní funkci *fetchCountriesData*. Uvnitř funkce *fetchCountriesData* zavoláme funkci *getAllCountries*. Funkce *getAllCountries* využije převzatý requestHandler a knihovnu *axios*, které pak umožní otypování příchozí odpovědi. Po ošetření chyb aktualizujeme patřičné stavy, které následně z hooku vrátíme.

```
// Část souboru useAllCountries.ts

useEffect(() => {
  const getSortedCountriesByName = (countries: Countries): Countries => {
    return countries.toSorted((a, b) =>
      a.name.common.localeCompare(b.name.common));
  };

  const fetchCountriesData = async () => {
    // Tělo asynchronní funkce fetchCountriesData.
  };

  fetchCountriesData();
}, []);
```

```
// Část souboru getAllCountries.ts

export const getAllCountries =
  requestHandler<CountriesRequestOptions, Countries>(params =>
    axios.request(getRequestConfig(params)),
  );
```

Opakování asynchronních dotazů při chybě zajistíme pomocí knihovny *axios-retry*. Opakování nakonfigujeme v souboru *main.tsx*. Abychom nemuseli implementovat načítací a chybové stavy, anebo rušení či opakování asynchronních dotazů, můžeme použít knihovnu *react-query*.

```
// Část souboru main.tsx

import axiosRetry, exponentialDelay, isNetworkError, isRetryableError
from 'axios-retry';

axiosRetry(axios, {
  retries: 3,
  retryDelay: (...arg) => exponentialDelay(...arg, 500),
  retryCondition(error) {
    return isNetworkError(error) || isRetryableError(error);
  },
});
```

Následně v rámci rodičovské komponenty podmíněně vykreslíme dané komponenty. V případě chyby komponentu `ErrorAlert`. Pokud ze serveru úspěšně dostaneme země, tak vykreslíme komponentu `CountryGuesser`. Pokud nevykreslíme ani jednu z předchozích komponent, zobrazíme `LoadingSkeleton`.

```
// Část souboru CountryGuesserWrapper.tsx

function CountryGuesserWrapper() {
  const [countries, error] = useAllCountries();

  if (error) {
    return (
      <WrapperDiv><ErrorAlert message={error.message} /></WrapperDiv>
    );
  }

  if (countries.length > 0) {
    return <CountryGuesser countries={countries} />;
  }

  return (
    <WrapperDiv><LoadingSkeleton /></WrapperDiv>
  );
}
```

Komponenta `CountryGuesser` bude vyhodnocovat průběh hry a zobrazovat jednotlivé herní prvky. Začneme definicí stavů a inicializujeme náhodnou zemi (*randomCountry*), kterou bude uživatel hádat. Dále použijeme hook *useCountryFlagPolyfill*, který při namontování komponenty zajistí podporu zobrazení ikon vlajek v prohlížečích, které to přímo nepodporují. Prohlížeč pak však musí podporovat emojijs a webové fonty. Pokračujeme implementací obslužných funkcí *handleEvaluateGuessAndUpdateState* a *handleSetInitialState*, které budou sloužit k aktualizaci stavu hry. V rámci JSX pak vykreslíme jednotlivé herní prvky a modální okna při výhře či prohře.

Hook *useCountryFlagPolyfill* zavolá funkci *polyfillCountryFlagEmojis*, která do HTML hlavičky přidá webový font Twemoji Country Flags. Aby se font využil, přidáme jej do CSS stylů.

```
// Část souboru index.css

@layer base {
  html {
    font-family: 'Twemoji Country Flags', 'ALTERNATIVNÍ_FONTY...';
  }
}
```

Úkolem komponenty `HintBoxes` bude postupné vykreslení nápověd. Na základě vstupu *randomCountry* vytvoříme pole nápověd. V JSX pak iterujeme přes pole nápověd a vykreslíme jednotlivé nápovědy. Jednotlivé komponenty `HintBox` pak dynamicky vykreslí název a SVG ikonu nápovědy, textovou nápovědu, případně obrázek vlajky státu.

Klíčová komponenta `CountryGuessInput`, kterou definujeme v rámci souboru *CountryGuessInput.tsx*, umožní uživateli zadat svůj tip. Začneme s JSX, kde vytvoříme formulářový prvek pro zadání názvu země, potvrzovací tlačítko a podmenu textového pole, které zobrazí nejpodobnější země na základě zadaného textu (filtrované země). Přidáme obslužné funkce pro akce a události nad formulářem, které následně doimplementujeme.

V komponentě, na základě vstupu *countries*, získáme pole všech zemí bez těch, které uživatel již hádal (*countriesWithoutAlreadyGuessed*). Poté definujeme a inicializujeme ostatní stavy. Při kliknutí na tlačítko se zavolá funkce *handleGuessButtonClick*, která volá obslužnou funkci *handleEvaluateGuessAndUpdateState* v

rodičovské komponentě a také funkci *handleChangeSelectedGuess*. Funkce *handleChangeSelectedGuess* aktualizuje aktuální tip, filtrované země a uzavře podmenu. Funkce *handleInputChange* převede tip uživatele do daného formátu, poté aktualizuje aktuální tip a filtrované země. Ovládání formulářového prvku pomocí klávesnice umožní funkce *handleKeyDown*.

Pomocná funkce *updateGuessAndFilteredCountries* získá aktuálně filtrované země na základě uživatelského tipu. Následně aktualizuje stavy *currentGuess*, *isValidGuess* a *filteredCountries*. Funkce *clampSelectedGuessIndex* zajistí, aby index uživatelem vybrané země byl v požadovaném rozmezí (0 až počet filtrovaných zemí). Pro aktualizaci vlastnosti *selectedGuessIndex* slouží funkce *changeSelectedGuessIndex*, která index aktualizuje o hodnotu předanou v argumentu. V neposlední řadě funkce *convertToFormattedGuess* převede tip uživatele tak, aby začínal velkým písmenem a zbytek řetězce byl složen z malých písmen.

Ke zobrazení všech již hádaných zemí uživatelem vytvoříme komponentu *GuessedCountriesList*. Ze vstupních vlastností *countries*, *guessedCountries* a *randomCountry* získáme proměnnou *enrichedGuessedCountries*. Jde o uživatelem hádané země s vlajkou a vzdáleností od *randomCountry*. K převodu využijeme JavaScriptové funkce z jiného souboru. K vypočtení vzdálenosti použijeme knihovnu *calculate-distance-between-coordinates*, která obsahuje funkci *getDistanceBetweenTwoPoints*. Jednotlivé prvky pole *enrichedGuessedCountries* pak vykreslíme v rámci JSX.

Nakonec vytvoříme modální okna, která se zobrazí při výhře či prohře. Stavy *isWinModalOpen* a *isLoseModalOpen* aktualizujeme v rámci funkce *handleEvaluateGuessAndUpdateState* v *CountryGuesser*. Na základě těchto stavů pak podmíněně vykreslíme daná modální okna. Oběma modálům předáme *randomCountry* a obslužnou funkci *handleClose*. Výhernímu modálu také počet potřebných pokusů. V jednotlivých komponentách (*WinModal*, *LoseModal*) vykreslíme komponentu *BaseModal*, která bude sloužit jako šablona pro obě okna. Do této komponenty vždy předáme titulek, obsah a obslužnou funkci *handleClose*. *BaseModal* následně v JSX vykreslí základní strukturu modálního okna, s dynamickými možnostmi pro titulek, obsah a obslužnou funkci *handleClose*.

Layout aplikace, routování

Layout aplikace bude rozdělen do tří částí: hlavičky, patičky a samotného obsahu, v němž se vykreslí jednotlivé komponenty. Uživatel bude mít možnost přepínání mezi jednotlivými stránkami pomocí navigačního menu.

Pro routování využijeme knihovnu *react-router-dom*. Začneme vytvořením souboru s cestami (*appRoutes*).

```
// Část souboru appRoutes.ts

interface AppRoute {
  name: string;
  path: string;
  component: ComponentType;
  index?: boolean;
}

export const appRoutes: ReadonlyArray<AppRoute> = [
  {
    name: 'Home',
    path: '/',
    component: Landing,
    index: true,
  },
  {
    name: 'Counter',
    path: '/counter',
    component: Counter,
  },
  // Další cesty...
];
```

Následně v kořeni aplikace vytvoříme *router* pomocí předem definovaných cest aplikace. *Router* vytvoříme díky dvěma pomocným funkcím k tomu určených: *createBrowserRouter* a *createRoutesFromElements*. Pokračujeme přiřazením proměnné *router* do kořenové komponenty aplikace, konkrétně do poskytovatele *RouterProvider*.

```
// Část souboru main.tsx

const router = createBrowserRouter(
  createRoutesFromElements(
    <Route path="/" element={<AppLayout />} errorElement={<ErrorPage />}>
      {appRoutes.map(route => (
        <Route
          key={route.name}
          index={route.index}
          path={route.path}
          Component={route.component}
          caseSensitive
        />
      ))}
    )
  )
);
```



```

    </Route>,
  ),
);

createRoot(document.getElementById('root')).render(
  <StrictMode>
    <RouterProvider router={router} />
  </StrictMode>,
);

```

Hlavní komponenta `AppLayout` pak v JSX vykreslí hlavičku, patičku a dynamický obsah dle aktuální URL adresy, jenž vykreslí komponenta *Outlet*.

// Část souboru `AppLayout.tsx`

```

function AppLayout() {
  return (
    <div className="min-h-screen flex flex-col">
      <Header />

      <main className="flex-grow p-8">
        {/* Outlet vykresluje šablonu (komponentu) pro aktuální URL adresu. */}
        <Outlet />
      </main>

      <Footer />
    </div>
  );
}

```

V hlavičce aplikace se budou nacházet odkazy na jednotlivé stránky. My se inspirováme architekturou a vzhledem navigačního menu Flowbite. V rámci komponenty `Header` vypíšeme všechny cesty aplikace pomocí komponenty *NavLink* z knihovny *react-router-dom*. `NavLink` umožňuje v rámci atributu `className` přistoupit k vlastnosti *isActive*, která indikuje, zda je cesta odkazu aktivní. Vlastnosti *isActive* tedy využijeme pro podmíněné přidání CSS stylů. Pro korektní nastavení atributu `aria-current`, v závislosti na aktuální URL, použijeme hook *useLocation*, který vrací aktuální URL.

// Část souboru `Header.tsx`

```

{appRoutes.map(route => (
  <li key={route.name}>
    <NavLink
      to={route.path}
      // react-router-dom poskytuje vlastnost "isActive"
      // pro zvýraznění aktivního odkazu.
      className={({isActive}) =>
        'block py-2 pr-4' +

```

```

        '${
          isActive
            ? ' STATICKÉ STYLY PRO AKTIVNÍ ODKAZ...'
            : ' STATICKÉ STYLY PRO NEAKTIVNÍ ODKAZ...'
        }'
      }
      aria-current={route.path === currentPathName ? 'page' : undefined}
    >
      {route.name}
    </NavLink>
  </li>
)}

```

Mobilní navigaci a barevný režim implementujeme díky stavům *isMobileNavOpen* a *isDarkMode*. Informaci o tom, zda má uživatel zapnutý tmavý režim budeme ukládat do *LocalStorage* v prohlížeči. K tomu použijeme *useEffect* hook, který při změně stavu *isDarkMode* přidá patřičný *data-mode* a provede aktualizaci *LocalStorage*.

```

// Část souboru Header.tsx

useEffect(() => {
  if (isDarkMode) {
    document.documentElement.setAttribute('data-mode', 'dark');
    localStorage.setItem('data-mode', 'dark');
  } else {
    document.documentElement.removeAttribute('data-mode');
    localStorage.removeItem('data-mode');
  }
}, [isDarkMode]);

```

3.2.3 Svelte

Instalace projektu

Správa stavů, předávání vlastností

Prvním krokem k vytvoření jednoduchého čítače bude definice komponenty *Counter* s reaktivním stavem *count*.

```

// Část souboru Counter.svelte

<script lang="ts">
  let count = 0;
</script>

```

Dále vytvoříme komponentu *Button* z důvodu dodržování principu *DRY* a efektivnějšímu znovupoužití kódu v budoucnu. Komponenta bude přijímat vlastnosti

className a onClick. ClassName rozšíří CSS třídy tlačítka a onClick bude obsahovat obslužnou funkci, která se zavolá při kliknutí na tlačítko. Nyní do šablony přidáme tlačítko a předáme mu vlastnosti className a onClick. Svelte umožňuje zachytit všechny nedefinované vlastnosti do proměnné \$\$restProps. Proměnnou \$\$restProps tedy pomocí spread operátoru předáme tlačítku a tím jej obohatíme o další vlastnosti. Obsah tlačítka, který definujeme mezi párovými značkami Button, vykreslíme pomocí komponenty slot.

```
// Soubor Button.svelte

<script lang="ts">
  export let className: string;
  export let onClick: () => void;
</script>

<!-- Proměnná $$restProps obsahuje ostatní vlastnosti,
      které nejsou v komponentě přijímány pomocí klíčového slova "export". ->
<button
  type="button"
  class="px-4 py-2 rounded-md focus:outline-none {className}"
  on:click={onClick}
  {...$$restProps}
>
  <!-- slot slouží k vykreslení obsahu,
        který vložíme mezi párové tagy dané komponenty. ->
  <slot />
</button>
```

V Counter komponentě pak v rámci šablony vykreslíme stav count a Button komponenty, kterým předáme příslušné vlastnosti. Pro aktualizaci stavu count použijeme obslužné funkce, v nichž přímo modifikujeme count.

```
// Část souboru Counter.svelte

<script lang="ts">
  import Button from '../components/button/Button.svelte';

  let count = 0;

  const increment = () => (count += 1);
  const decrement = () => (count -= 1);
  const reset = () => (count = 0);
</script>

<div class="bg-gray-200 p-6 rounded-md shadow-md">
  <p class="text-xl font-semibold mb-4">Current count: {count}</p>

  <div class="flex gap-4">
    <Button
      className="bg-blue-500 text-white hover:bg-blue-600"
```

```

        onClick={increment}
      >
        Increment
      </Button>

    <!-- Další komponenty Button... -->
  </div>
</div>

```

Interakce v uživatelském prostředí

V této sekci implementujeme rozbalovací seznam s možnostmi (dropdown). Tvorbu UI komponenty můžeme začít jak vytvořením HTML struktury, tak definicí funkční stránky komponenty.

My začneme tvorbou šablony, v níž vytvoříme tlačítko a seznam možností. Otevření seznamu možností zajistíme přidáním `on:click` události na tlačítko. V obslužné funkci pak změníme stav `isOpen`.

```

// Část souboru Dropdown.svelte

<div class="rounded-md shadow-sm">
  <!-- Pro poslouchání na události v DOMu můžeme použít syntaxi:
        on:NÁZEV_UDÁLOSTI={OBSLUŽNÁ_METODA}. -->
  <button
    type="button"
    class={`STATICKE_STYLY... ${sizeStyles} ${buttonStyles}`}
    on:click|stopPropagation={() => (isOpen = !isOpen)}
  >
    {selectedOption ? selectedOption.label : placeholder}
    <!-- Pro podmíněné vykreslování můžeme využít bloky
        #if, :else if, :else a /if. -->
    {#if isOpen}
      <ArrowUpIcon />
    {:else}
      <ArrowDownIcon />
    {/if}
  </button>
</div>

```

Seznam možností zobrazíme podmíněně na základě `isOpen`. Pro vykreslení možností seznamu (dle vstupu `options`) použijeme blok `#each`. Pro vybrání konkrétní možnosti použijeme `on:click` událost, při které v anonymní funkci zavoláme funkci `handleOptionClick` s aktuální položkou ze seznamu.

```

// Část souboru Dropdown.svelte

{#if isOpen}
  <div class={`STATICKE_STYLY... ${divStyles}`}>

```

```

<div
  class="py-1" role="menu"
  aria-orientation="vertical" aria-labelledby="options-menu"
>
  <!-- Pro vykreslení listu (pole hodnot) můžeme využít blok #each. -->
  {#each options as option}
    <button
      class={`STATICKÉ STYL... ${optionStyles}`}
      role="menuitem"
      on:click={() => handleOptionClick(option)}
    >
      {option.label}
    </button>
  {/each}
</div>
</div>
{/if}

```

Dropdown komponenta bude přijímat vlastnosti `options` a `onChange`, případně další vlastnosti pro znovupoužitelnost. Pro každou komponentu také vytvoříme jednoznačný identifikátor, který využijeme při uzavírání seznamu. Obslužná funkce `handleOptionClick` zajistí změnu vybrané možnosti, zavření seznamu a provede změnu hodnoty v rodičovské komponentě.

```

// Část souboru Dropdown.svelte

<script lang="ts">
  export let options: ReadonlyArray<Option>;
  export let onChange: (selectedOption: Option | null) => void;
  export let defaultValue: Option | null = null;

  let selectedOption: Option | null = defaultValue;
  let isOpen = false;

  // Toto ID je třeba nastavit na kořenový element dropdown komponenty.
  let dropdownId = `id-${crypto.randomUUID()}`;

  // Ubslužná funkce, která se stará o logiku
  // po kliknutí na jednotlivé položky v dropdownu.
  const handleOptionClick = (option: Option) => {
    selectedOption = option;
    isOpen = false;
    onChange(option);
  };
</script>

```

K uzavření jakéhokoli otevřeného seznamu, při kliknutí mimo tento seznam, vytvoříme akci (Svelte action) `clickOutsideDropdown`. V rámci akce `clickOutsideDropdown` budeme naslouchat na události `pointerdown` v DOM. Obslužná funkce pak zajistí spuštění callbacku v Dropdown komponentě.

```
// Soubor clickOutsideDropdown.ts

export const clickOutsideDropdown = (
  node: HTMLDivElement,
  callback: (event: PointerEvent) => void
) => {
  const handlePointerDown = (event: PointerEvent) => callback(event);

  document.addEventListener('pointerdown', handlePointerDown);

  return {
    destroy() {
      document.removeEventListener('pointerdown', handlePointerDown);
    },
  };
};
```

Na kořenový element komponenty přidáme dříve vytvořený unikátní identifikátor a akci pomocí direktivy use. Akci následně předáme obslužnou funkci handleClickOutsideDropdown, která zavře aktuálně otevřený dropdown.

```
// Část souboru Dropdown.svelte

<script lang="ts">
  // Ostatní stavy, vstupy, funkce v komponentě...

  // Ubslužná funkce, která zavře dropdown, pokud uživatel klikne mimo něj.
  const handleClickOutsideDropdown = ({target}: PointerEvent) => {
    if (isOpen && !(target as HTMLElement).closest('#${dropdownId}')) {
      isOpen = false;
    }
  };
</script>

<div
  class="relative inline-block text-left"
  id={dropdownId}
  use:clickOutsideDropdown={handleClickOutsideDropdown}
>
  <!-- Vnořené elementy... -->
</div>
```

Třídy CSS v JavaScriptové formě přidáme k elementu pomocí šablonových literálů a JavaScriptové hodnoty.

Reaktivita, asynchronní operace

V rámci této sekce se zaměříme na reaktivitu a asynchronní operace. Naprogramujeme komponentu, která přeloží zadaný text do cílového jazyka. Začneme vytvořením komponenty Translator. Komponenta reaktivně (při změně zadaného

textu či výstupního jazyka) zavolá API, které vrátí přeložený text. V Translator komponentě využijeme vnořené komponenty, které budou sloužit k zadání vstupního textu, výběru jazyka a zobrazení výsledku.

Skrze komponentu LanguageDropdown umožníme uživateli vybrat jazyk, do kterého bude chtít text přeložit. Výstupní jazyk v rodičovské komponentě změníme přes vlastnost onChange.

Pokračujeme implementací komponenty TranslationInput, která umožní zadat vstupní text (inputText) přes textové pole. Aktuální hodnotu formulářového prvku nastavíme pomocí bind:value. V rámci rodičovské komponenty použijeme bind, díky čemuž pak reaktivně aktualizujeme inputText v Translator komponentě.

```
// Část souboru TranslationInput.svelte

<textarea
  bind:value={inputText}
  use:autosizeTextArea
  class="block w-full min-h-0 p-3 pr-12 pb-8 resize-none !outline-none"
  placeholder="Type to translate ..."
/>

// Část souboru Translator.svelte

<script lang="ts">
  let inputText = '';
</script>

<TranslationInput bind:inputText />
```

K reaktivní změně výšky textového pole použijeme akci autosizeTextArea. Akce přijme element, na kterém se má provést změna výšky. Elementu přidáme listener na událost input. V obslužné funkci následně modifikujeme výšku pole.

```
// Soubor autosizeTextArea.ts

export const autosizeTextArea = (element: HTMLTextAreaElement) => {
  element.addEventListener('input', () => resizeTextArea(element));

  return {
    destroy() {
      element.removeEventListener('input', () => resizeTextArea(element));
    },
  };
};

const resizeTextArea = (element: HTMLTextAreaElement) => {
  // Abychom získali správnou výšku scrollHeight
  // pro textovou oblast, musíme výšku resetovat.
```

```

element.style.height = '0px';
// Výšku pak nastavíme přímo na nativní prvek.
element.style.height = `${element.scrollHeight + 36}px`;
};

```

V rámci rodičovské komponenty zavoláme API v momentě, kdy dojde ke změně vstupního textu nebo výstupního jazyka. K tomu použijeme reaktivní prohlášení (reactive statement). V těle prohlášení zrušíme předchozí časovač a pomocí funkce `setTimeout` zavoláme funkci `handleTranslation`. Tímto způsobem předejdeme dotazování serveru ihned po změně nějaké vstupní hodnoty. Při zničení komponenty zrušíme časovač a asynchronní požadavky.

```

// Část souboru Translator.svelte

<script lang="ts">
  // Ostatní stavy, vstupy, funkce v komponentě...

  $: if (inputText.length && outputLanguage) {
    // Zrušení předchozího časovače.
    clearTimeout(delayTimer);

    // Zpoždění překladu o 300 ms.
    delayTimer = setTimeout(() => handleTranslation(), 300);
  }

  onDestroy(() => {
    // Zrušení asynchronního požadavku a časovače při zničení komponenty.
    clearTimeout(delayTimer);
    abortController?.abort();
  });
</script>

```

Účelem asynchronní funkce `handleTranslation` pak je odeslání korektního HTTP POST požadavku na server pomocí `fetch` API. Při úspěšné odpovědi aktualizujeme stav s přeloženým textem, v opačném případě nastavíme chybový stav.

Při obdržení odpovědi ze serveru vykreslíme přeložený text uživateli pomocí komponenty `TranslationOutput`. Komponentě předáme výstupní text spolu s dalšími vlastnostmi, na základě kterých v šabloně podmíněně vykreslíme přeložený text, chybu nebo načítání.

Tvorba formulářů, validace

Svelte, stejně jako React, nepodporuje pokročilou správu formulářů. Můžeme však využít knihovny třetích stran, jako např. `svelte-forms-lib` nebo `Superforms`,

kteře nám umožní lépe spravovat a validovat formuláře. V rámci této sekce vytvoříme komponentu pro jednoduchou investiční kalkulaci s využitím knihovny `svelte-forms-lib`. Komponenta `InvestForm` bude obsahovat formulář pro zadání vstupních hodnot a komponentu `FutureValuesInfo` pro zobrazení výsledků kalkulace.

Začneme implementací reaktivního formuláře, který bude přijímat počáteční hodnoty (`defaultValues`) a `investFormData` sloužící k předání hodnot formuláře do rodičovské komponenty. Strukturu formuláře popíšeme v typu `InvestFormData`. Pomocí funkce `createForm` z knihovny `svelte-forms-lib` vytvoříme instanci formuláře, které předáme `defaultValues` do vlastnosti `initialValues`. V rámci nastavení formuláře také definujeme validační schéma pomocí knihovny `yup` a `onSubmit` obslužnou funkci. Knihovnu `yup` volíme, jelikož je jedinou kompatibilní možností s knihovnou `svelte-forms-lib` ve verzi 2.0.1.

```
// Část souboru InvestForm.svelte
```

```
<script lang="ts">
  const validationSchema = object().shape({
    oneOffInvestment: number().min(20).max(99_999_999).required(),
    investmentLength: number().min(3).max(60).required(),
    averageSavingsInterest: number().min(0).max(10).required(),
    averageSP500Interest: number().required(),
  });
</script>
```

Aby nastavená výstupní data (`investFormData`) odpovídala typu `InvestFormData`, musíme transformovat hodnoty formuláře pomocí funkce `cast` na validačním schématu. V opačném případě budou hodnoty typu `string`. Z `createForm` následně získáme obslužné funkce `handleChange` a `handleSubmit`, dále stavy formuláře `form`, `errors` a `isValid`. Ke stavům formuláře přistupujeme pomocí `$`, protože jde o `stores` `observables`.

```
// Část souboru InvestForm.svelte
```

```
<script lang="ts">
  const {form, errors, isValid, handleChange, handleSubmit} = createForm({
    initialValues: defaultValues,
    validationSchema,
    onSubmit: values => {
      // Převéde hodnoty formuláře na typ InvestFormData.
      investFormData = validationSchema.cast(values);
    },
  });
</script>
```

Do šablony přidáme form s on:submit událostí, které předáme handleSubmit. Pokračujeme vytvořením formulářových prvků. Jednotlivé prvky propojíme s reaktivním formulářem pomocí funkce bind:value a události on:change, do které přiřadíme handleChange. Chyby formuláře získáme z errors a vykreslíme je pod formulářovými prvky. V poslední řadě přidáme tlačítko s typem submit, které se postará o odeslání formuláře a zavolání obslužné funkce onSubmit.

```
// Část souboru InvestForm.svelte
```

```
<form on:submit={handleSubmit}>
  <div class="md:flex md:gap-4">
    <div class="mb-4 md:w-1/2">
      <InputLabel id="oneOffInvestment">
        One-off investment (20-99.999.999€)
      </InputLabel>

      <!-- Propojení formulářového prvku se stavem formuláře
        pomocí bind:value={$form.NÁZEV_POLE}. -->
      <!-- Propagace změn do stavu formuláře
        zajišťuje on:change={handleChange}. -->
      <input
        id="oneOffInvestment"
        type="number"
        on:change={handleChange}
        bind:value={$form.oneOffInvestment}
        class="STATICKE_STYLY..."
      />

      {#if $errors.oneOffInvestment}
        <p class="text-red-500 text-xs italic mt-1">
          Please enter a valid amount of one-off investment (positive number).
        </p>
      {/if}
    </div>
  </div>

  <!-- Další formulářové prvky... -->

  <button
    type="submit"
    disabled={!$isValid}
    class="STATICKE_STYLY..."
  >
    Calculate
  </button>
</form>
```

Pokračujeme tím, že v rodičovské komponentě pomocí bind získáme aktuální hodnoty formuláře (investFormData). Po změně hodnot formuláře hodnoty transformujeme pomocí funkce futureValuesCalculator. Výsledek (futureValues) pak zobrazíme v komponentě FutureValuesInfo. Jednotlivé výsledky budou zobrazeny v rámci

vnořených komponent `FutureValueInfo`. K modifikaci vstupní hodnoty v komponentě `FutureValueInfo` použijeme reactive statement.

```
// Soubor FutureValueInfo.svelte

<script lang="ts">
  export let futureValue: number;

  $: localizedFutureValue = `${futureValue.toLocaleString('de-DE')}€`;
</script>

<div class="p-1 sm:w-1/2">
  <p class="text-xl font-semibold mb-2 text-gray-800"><slot /></p>
  <p class="text-5xl font-bold">{localizedFutureValue}</p>
</div>
```

Modularita, použití knihoven

Nyní vytvoříme webovou hru, ve které bude úkolem uživatele uhádnout název státu na základě poskytnutých nápověd. Práci si zlehčíme využitím externích knihoven. V rámci hry se postupně odkryje 8 nápověd, které uživateli pomohou uhádnout název daného státu. Mezi klíčovými prvky bude textové pole pro zadání názvu země a potvrzovací tlačítko. Dále ve hře bude seznam zemí, které uživatel hádal a modální okna pro vyhodnocení hry.

Začneme s programováním rodičovské komponenty, jejíž úkolem bude získat země z veřejného API. K tomu využijeme balíček `@tanstack/svelte-query` a `axios`. Nejdříve inicializujeme `svelte-query` klienta v rámci poskytovatele `QueryClientProvider` v `App.svelte`.

```
// Část souboru App.svelte

<script lang="ts">
  // Importy, konstanty, funkce...

  // Vytvoření instance QueryClient pro HTTP dotazy.
  const queryClient = new QueryClient();
</script>

<QueryClientProvider client={queryClient}>
  <!-- Layout aplikace... -->
</QueryClientProvider>
```

Dále vytvoříme funkci `useAllCountries`, která vrátí výsledek HTTP dotazu (`CreateQueryResult`) pomocí funkce `createQuery`. Argumentem funkce `createQuery` bude objekt s názvem dotazu (`queryKey`) a funkce, která vykoná dotaz (`queryFn`).

```
// Část souboru queries.ts

export const useAllCountries = (): CreateQueryResult<Countries, Error> => {
  return createQuery<Countries>({
    queryKey: ['allCountriesQuery'], queryFn: getAllCountries
  });
};
```

Dotaz na server provede asynchronní funkce `getAllCountries`, v níž využijeme převzatou asynchronní funkci `requestHandler` a knihovnu `axios`. Po získání odpovědi ošetříme chyby a vrátíme výsledek.

```
// Část souboru getAllCountries.ts

export const getAllCountries = async () => {
  const fetchCountriesData = requestHandler<object, Countries>(() =>
    axios.request(getRequestConfig())
  );
  const response = await fetchCountriesData({});

  if (response.code === 'error') {
    throw new Error(
      'There was an error with getting the countries data'
      `(${response.error.message}). Please reload the page.`
    );
  }

  if (response.data.length === 0) {
    throw new Error('There are no countries to guess. Please try again later.');
```

V rámci rodičovské komponenty dostaneme výsledek dotazu a uložíme jej do proměnné `countries`. Následně pomocí vlastností `isError` a `data` podmíněně vykreslíme jednotlivé komponenty. V případě chyby zobrazíme komponentu `ErrorAlert`. Když úspěšně získáme pole zemí, vykreslíme komponentu `CountryGuesser`. `LoadingSkeleton` zobrazíme, pokud se nezobrazí žádná z předchozích komponent.

```
// Soubor CountryGuesserWrapper.svelte

<script lang="ts">
  // Importy...

  const countries = useAllCountries();
</script>

{#if $countries.isError}
  <div
    class="container flex flex-col justify-center justify-items-center mx-auto"
```

```

    >
    <ErrorAlert message={$countries.error.message} />
  </div>
{:else if $countries.data}
  <CountryGuesser countries={$countries.data} />
{:else}
  <div
    class="container flex flex-col justify-center justify-items-center mx-auto"
  >
    <LoadingSkeleton />
  </div>
{/if}

```

Komponenta `CountryGuesser` zobrazí jednotlivé herní prvky a bude vyhodnocovat průběh hry. Začneme definicí stavů a náhodně vybereme náhodnou zemi (`randomCountry`), kterou uživatel bude hádat. V hooku `onMount` zavoláme funkci `polyfillCountryFlagEmojis`. Při namontování komponenty tak zajistíme zobrazení ikon vlajek v prohlížečích, které to přímo nepodporují. Prohlížeč uživatele však musí podporovat emoji a webové fonty. Funkce `polyfillCountryFlagEmojis` přidá do hlavičky stránky webový font `Twemoji Country Flags`. Aby se font použil, přidáme jej do CSS stylů.

```

// Část souboru app.css

@layer base {
  html {
    font-family: 'Twemoji Country Flags', 'ALTERNATIVNÍ_FONTY...';
  }
}

```

Pokračujeme implementací obslužných funkcí `handleEvaluateGuessAndUpdateState`, `handleSetInitialState`, které budou sloužit k aktualizaci stavu hry. V rámci šablony zobrazíme jednotlivé herní prvky a modální okna při výhře či prohře.

V rámci komponenty `HintBoxes` postupně zobrazíme nápovědy. Podle vstupu `randomCountry` budeme reaktivně vytvářet pole nápověd, jelikož `randomCountry` se může změnit. V šabloně posléze vykreslíme nápovědy pomocí `HintBox` komponent. `HintBox` dynamicky vykreslí název a SVG ikonu nápovědy, textovou nápovědu, případně obrázek vlajky státu.

Komponenta `CountryGuessInput.svelte` umožní uživateli zadání názvu země (uživatelova tipu). Začneme šablonou, kde vytvoříme formulářový prvek pro zadání tipu a potvrzovací tlačítko. Dále také podmenu textového pole, které zobrazí nej-

podobnější země na základě zadaného textu (filtrované země). Přidáme obslužné funkce pro akce a události nad formulářem, které následně doimplementujeme.

V rámci skriptové části získáme, na základě vstupu `countries`, pole všech zemí bez těch, které uživatel již hádal (`countriesWithoutAlreadyGuessed`). Dále definujeme a inicializujeme ostatní stavy komponenty. Po kliknutí na potvrzovací tlačítko zavoláme funkci `handleGuessButtonClick`. V těle funkce zavoláme obslužnou funkci `evaluateGuessAndUpdateState`, pomocí níž vyhodnotíme stav hry v rodičovské komponentě. Následně také funkci `handleChangeSelectedGuess`, která aktualizuje aktuální tip, filtrované země a uzavře podmenu. Funkce `handleInputChange` převede tip uživatele do daného formátu, aktualizuje aktuální tip a filtrované země. Ovládání textového pole pomocí klávesnice umožní funkce `handleKeyDown`.

V pomocné funkci `updateGuessAndFilteredCountries` nejprve získáme filtrované země podle uživatelova tipu. Následně aktualizujeme stavy `currentGuess`, `isValidGuess` a `filteredCountries`. Funkce `clampSelectedGuessIndex` zajistí, aby index vybrané země byl v požadovaném rozmezí (0 až počet filtrovaných zemí). K modifikaci stavu `selectedGuessIndex` použijeme funkci `changeSelectedGuessIndex`, která index aktualizuje o hodnotu předanou v argumentu. Tip uživatele v rámci funkce `convertToFormattedGuess` převedeme tak, aby začínal velkým písmenem a zbytek řetězce byl složen z malých písmen.

Pro zobrazení všech již hádaných zemí uživatelem vytvoříme komponentu `GuessedCountriesList`. Ze vstupních vlastností `countries`, `guessedCountries` a `randomCountry` získáme proměnnou `enrichedGuessedCountries`. Jde o uživatelem hádané země s vlajkou a vzdáleností od `randomCountry`. K převodu využijeme JavaScriptovou funkci z jiného souboru. Vzdálenost zemí vypočteme pomocí knihovny `calculate-distance-between-coordinates`, která exportuje funkci `getDistanceBetweenTwoPoints`. Proměnnou `enrichedGuessedCountries` následně vykreslíme v rámci šablony.

Nakonec vytvoříme modální okna, které vykreslíme při výhře nebo prohře. Stavy `isWinModalOpen` a `isLoseModalOpen` aktualizujeme v rámci funkce `handleEvaluateGuessAndUpdateState` v `CountryGuesser`. Na základě těchto stavů podmíněně zobrazíme daná modální okna. Oběma oknům předáme `randomCountry` a obslužnou funkci `handleClose`. Do výhernímu modálu také počet potřebných pokusů. V

jednotlivých komponentách (WinModal, LoseModal) vykreslíme komponentu BaseModal, která bude sloužit jako šablona pro obě okna. Do této komponenty pak předáme titulek, obsah modálu a obslužnou metodu handleClose. V šabloně BaseModal vykreslíme základní strukturu modálního okna s dynamickými vlastnostmi.

Layout aplikace, routování

Aplikaci rozdělíme do tří částí: hlavičky, patičky a samotného obsahu, v němž vykreslíme jednotlivé komponenty. Uživatel se bude moci přepínat mezi jednotlivými stránkami přes navigační menu.

Pro routování v aplikaci využijeme knihovnu svelte-spa-router. Nejprve vytvoříme seznam cest aplikace (appRoutes).

```
// Část souboru appRoutes.ts

interface AppRoute {
  name?: string;
  path: string;
  component: ComponentType;
}

export const appRoutes: ReadonlyArray<AppRoute> = [
  {
    name: 'Home',
    path: '/',
    component: Landing,
  },
  {
    name: 'Counter',
    path: '/counter',
    component: Counter,
  },
  // Další cesty...
  {
    path: '*',
    component: PageNotFound,
  },
];
```

Následně v hlavní komponentě transformujeme appRoutes do požadovaného formátu (typu RouteDefinition) a výsledek uložíme do proměnné routes. V šabloně zobrazíme hlavičku, patičku a Router, kterému předáme proměnnou routes. Router následně vykreslí šablonu na základě aktuální URL adresy.

```
// Část souboru App.svelte
```

```

<script lang="ts">
  // Importy...

  // Vytvoření cest pro svelte-spa-router.
  const routes: RouteDefinition = appRoutes.reduce(
    (routesMap, route) => routesMap.set(route.path, wrap({
      component: route.component
    })),
    new Map()
  );
</script>

<QueryClientProvider client={queryClient}>
  <div class="min-h-screen flex flex-col">
    <Header />

    <main class="flex-grow p-8">
      <!-- Router vykresluje šablonu (komponentu) pro aktuální URL adresu. -->
      <Router {routes} />
    </main>

    <Footer />
  </div>
</QueryClientProvider>

```

Hlavička zobrazí odkazy na jednotlivé stránky. Architekturu a vzhled navigačního menu převezmeme např. od Flowbite. V rámci komponenty Header vypíšeme cesty aplikace pomocí HTML elementu `a`, na nějž přidáme atribut `href`. Dále přidáme také akce `link` a `active`, které poskytuje svelte-spa-router. Akci `active` předáme objekt, kde přes vlastnosti `className` a `inactiveClassName` nastavíme požadovanou CSS třídu podle toho, zda je odkaz aktivní nebo neaktivní. K nastavení `aria-current` použijeme `location` objekt ze svelte-spa-router, díky kterému získáme aktuální URL.

// Část souboru `Header.svelte`

```

{#each routes as route}
  <li>
    <!-- svelte-spa-router poskytuje akce "link" a také "active". -->
    <!-- Akce active slouží k nastavení CSS na základě aktivního odkazu. -->
    <a
      href={route.path}
      class="block py-2 pr-4 pl-3 lg:p-0"
      use:link
      use:active={{
        className: 'STATICKÉ STYLTY PRO AKTIVNÍ ODKAZ...',
        inactiveClassName: 'STATICKÉ STYLTY PRO NEAKTIVNÍ ODKAZ...',
      }}
      aria-current={route.path === $location ? 'page' : null}
    >
      {route.name}
    </a>
  </li>

```



```
{/each}
```

Stavy `isMobileNavOpen` a `isDarkMode` umožní ovládat zobrazení mobilní navigace a barevného režimu. K uložení preference tmavého režimu využijeme `LocalStorage` v prohlížeči. Logiku pro přepnutí barevného režimu zavoláme v rámci hooku `beforeUpdate`. Tento hook se spustí po změně lokálního stavu, ale před aktualizací HTML.

```
// Část souboru Header.svelte

beforeUpdate(() => {
  if (isDarkMode) {
    document.documentElement.setAttribute('data-mode', 'dark');
    localStorage.setItem('data-mode', 'dark');
  } else {
    document.documentElement.removeAttribute('data-mode');
    localStorage.removeItem('data-mode');
  }
});
```

3.3 Testování aplikací a výsledky

- výsledky a průběh z 3.1

Seznam obrázků

1	Ukázka vložení titulku s označením zdroje	33
---	---	----

Seznam tabulek

1	Ukázka tabulky	34
---	--------------------------	----

PŘÍLOHY

Do tohoto seznamu napište přílohy vložené přímo do této práce a také seznam elektronických příloh, které se vkládají přímo do archivu závěrečné práce v informačním systému zároveň se souborem závěrečné práce. Elektronickými přílohami mohou být například soubory zdrojového kódu aplikace či webových stránek, předpřipravený produkt (spustitelný soubor, kontejner apod.), vytvořená metodická příručka, tutoriál... (tento text odstraňte)

- Přílohy v souboru závěrečné práce:

- Příloha A xxxx

-

- Elektronické přílohy:

- Příloha A xxxx

-